

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
2011/596	Doknr.: 83
15 DES 2011	
LP/MM	Ark.: 66
	AUSKR.:

Deres ref

Vår ref
201100590- /AUN

Dato

14.12.11

Høring av NOU 2011:4 Mat, makt og avmakt - om styrkeforholdene i verdikjeden for mat

Vi viser til høring om NOU 2011:4, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden for mat.

Utvalget som står bak utredningen har kommet med en omfattende utredning om styrkeforholdene i verdikjeden for mat og en vurdering av hvilke konsekvenser utviklingen innen matvarekjeden har, har hatt og vil kunne ha fremover. Effektiv ressursbruk er overordnet formål for utredningen. Utvalget har også foreslått tiltak for å ivareta forbrukers interesser med hensyn til pris, kvalitet, vareutvalg og tilgjengelighet samt mulighetene for åpenhet og innsyn i hele matvarekjeden som sikrer tilstrekkelig og tilfredsstillende samfunnsmessig kontroll og effektiv bruk av samfunnsressurser.

Vi konstaterer at utvalget har gjort en grundig gjennomgang, og vi ser også noen områder det kunne vært interessant å se nærmere på. For eksempel hvilke konsekvenser endring i maktfordelingen har hatt på utviklingen på faktorer som vareutvalg og kvalitet innenfor sjømatområdet. I utredningens kapittel 6.1 pekes det på at sterk markedsrett, enten dette er i form av en dominerende posisjon eller ikke, gir en mulighet til å øke prisene og senke kvaliteten ved salg av produkter. Det interessante er i hvilken grad denne muligheten benyttes.

De senere årene har vi sett en økt innsats på sjømat i dagligvarehandelen. Dette er svært positivt, og vi ønsker å legge til rette for fortsatt vekst i dette segmentet gjennom økt kvalitet og større utvalg av sjømatprodukter i butikk. De siste årene har vi hatt lagt

vekt på å samle de ulike aktører fra de ulike ledd i verdikjeden inkludert dagligvarekjedene og forbrukerrådet. Sjømat er avhengig av god logistikk og effektiv transport gjennom verdikjeden for å kunne bevare sin kvalitet. Vår opplevelse er at det i dag er sterkt fokus på kvalitet og vareutvalg på sjømatområdet i dagligvarehandelen. Vi registrerer også økt samarbeid mellom næringa og dagligvarekjedene med sikte på å øke utbudet av sjømatprodukter og heve kvaliteten. I den sammenheng synes det for oss at en sterkere makt i dette leddet, ikke nødvendigvis er negativt, men også kan tenkes å føre til bedre kvalitet og flere sjømatprodukter.

Det er også interessant å følge med på utviklingen av vareutvalget i forhold til dette med egne merkevarer (EMV). Vil EMV føre til smalere utvalg, eller kan EMV på sjømatområdet hvor det i dag ikke er mange produsenter og produkter fra før, bidra til økt utvalg? Kan EMV påvirke nyskaping og utvikling av nye produkter innenfor sjømatområdet også i en positiv retning?

Utvalget peker på at flere EMV merkes med mindre informasjon sammenliknet med andre merkevarer. Da disse varene er underlagt de samme krav til merking som alle andre varer skal de være merket med en del grunnleggende forbrukerinformasjon. Utvalget anbefaler også obligatorisk og ensartet næringsdeklarasjon for at forbruker kan vite hva maten inneholder samt bedre opprinnelsesmerking. Regler for merking av mat er som kjent en del av EØS-avtalen. Den nye matinformasjonsforordningen fra EU, som Norge også må ta inn i sitt regelverk, vil antagelig føre til obligatorisk næringsdeklarasjon på alle varer. Krav om opprinnelsesmerking er også det noe skjerpet i de nye reglene. Slik sett ser det ut til at denne anbefalingen langt på vei vil bli møtt.

Fiskeri- og kystdepartementet er for øvrig opptatt av at frivillige merkeordninger som gir informasjon om opprinnelse, økologi, bærekraft osv. bør vektlegges også av dagligvarekjedene da dette kan gi kundene en merverdi i form av informasjon de ønsker. Sporbarhet er svært viktig for å sikre at merkeordningene ikke misbrukes.

Med hilsen

Elisabeth Wilmann
avdelingsdirektør

Anita Utheim Nesbakken
seniorrådgiver